Medzinárodná matematická olympiáda v Slovinsku

V dňoch 6. – 18. júla 2006 sa v Ljubljane uskutočnil už 47. ročník Medzinárodnej matematickej olympiády (IMO). Tejto populárnej intelektuálnej súťaže sa zúčastnilo 498 žiakov z 90 štátov. Výsledky nášho družstva boli najlepšie v doterajšej histórii Slovenska:

Ondrej Budáč – Gymnázium Lučenec, **zlatá medaila**
Samuel Hapák – Gymnázium Bratislava, Grösslingová, **strieborná medaila**
Jaroslav Knebl – Gymnázium Námestovo, **strieborná medaila**
Ján Mikuláš – Gymnázium Lučenec, **bronzová medaila**
István Estélyi – Gymnázium Galanta, **bronzová medaila**
Michal Takács – Gymnázium Banská Bystrica, Tajovského, **bronzová medaila**,

teda **všetci naši súťažiaci získali medailu**, pričom zlatú medailu sa nám podarilo získať po dlhých 12 rokoch. Dovolím si touto cestou vysloviť poďakovanie všetkým učiteľom, ktorí sa na ich príprave podieľali.

Delegáciu SR viedol predseda Slovenskej komisie matematickej olympiády (SK MO) doc. RNDr. Vojtech Bálint, CSc. (vedúci katedry KMAHI na fakulte PEDAS ŽU v Žiline), pedagogickým vedúcim bol Ján Mazák (študent FMFI UK Bratislava) a v úlohe *Observera* veľmi účinne pri koordinácii úloh pomohol Mgr. Peter Novotný (interný doktorand na FMFI UK Bratislava).

IMO je súťaž jednotlivcov, ale býva zvykom sledovať aj *neoficiálne* poradie družstiev. V tomto sme skončili so 118 bodmi na veľmi dobrom 18. mieste, pričom zo štátov Európskej únie nás predbehli len Nemecko (157 bodov, 4. miesto), Poľsko (133 bodov, 11. miesto), Taliansko (132 bodov, 12. miesto) a Maďarsko (122 bodov, 17. miesto), takže v rámci EÚ sme na 5. mieste. Z európskych krajín nás predbehli ešte Rusko (174 bodov, 2. miesto), Rumunsko (152 bodov, 6. miesto) a Moldavsko (140 bodov, 9. miesto). Za nami ostala veľmi silná Veľká Británia (117 bodov, 19. – 20. miesto) a dokonca aj Bulhari (víťazi z roku 2003 v Tokiu), Ukrajinci, Bielorusi... Menšie štáty majú obvykle menší výber kvalitných žiakov, a tak Česká republika (77 bodov, 48. – 49. miesto) doplatila na to, že jej traja možno najlepší žiaci sa nezúčastnili tejto súťaže. Jeden z nich by totiž v čase konania súťaže tesne prekročil povolený vekový limit a dvaja ďalší dali prednosť medzinárodnej fyzikálnej olympiáde, ktorej termín – bohužiaľ už skoro tradične koliduje s IMO, a ktorá sa tento rok konala v Singapure, čo je pre žiakov z našich končín atraktívnejšie.

Poradie krajín na čele nebolo žiadnou novinkou: 1. Čína (214 bodov z 252 možných), 2. Rusko (174 bodov), 3. Kórea (170 bodov), 4. Nemecko (157 bodov), 5. USA (213 bodov), pričom všetci súťažiaci z Číny získali zlaté medaily a najhorší z nich skončil na 15. mieste. Absolútnymi víťazmi s plným počtom 42 bodov sa stali Iurie Boreico (Moldavsko), Zhiyu Liou (Čína) a Alexander Magazinov (Rusko). Pre získanie podrobnejších informácií môžem odporučiť adresy

http://imo2006.dmfa.si
http://pppnnn.webpark.sk/mo.htm

Dovolím si aj touto cestou v mene SK MO poďakovať firme *CASIO*, ktorá našej výprave už druhý rok darovala olympijské tričká (a predtým poskytla ceny pre najlepších účastníkov celoštátneho kola MO). Veľkú vďaku vyslovujem tiež *Oddeleniu služieb medzinárodnej spolupráce* MŠ SR za starostlivo pripravenú účasť slovenskej reprezentácie na IMO po technickej stránke.

Keď som v roku 2001 prevzal vedenie Slovenskej komisie MO, ako jednu z hlavných úloh som si vytýčil získať mladých ľudí pre prácu v MO na vrcholovej úrovni. Samozrejme, nie je problém mladých ľudí delegovať do vrcholného orgánu, teda do SK MO. Podarilo sa mi však na MŠ SR okrem iného presadiť, že na IMO už druhý rok po sebe išiel zo Slovenska aj tzv. pozorovateľ (*Observer*). Práca vedúcich sa tak stala oveľa efektívnejšou. Vycestovanie na IMO je naviac dobrou motiváciou práve na prácu v MO na špičkovej úrovni, čo bolo hlavným cieľom. Ďalšou výhodou účasti *Observera* je, že sa tak rozširuje množina mladých ľudí, ktorí sa s prácou na IMO dôverne zoznámia a sú schopní ju v podstate kedykoľvek prevziať. S radosťou vyzdvihujem fakt, že tak Peťo Novotný, ako aj Janko Mazák odviedli (nielen) na IMO skvelú prácu.

Aby pre potenciálnych vedúcich a najmä pre žiakov bola motivácia v budúcnosti ešte väčšia, podávam krátku informáciu o novej pripravovanej súťaži, ktorej pracovná skratka je MEMO, teda *Central European Mathematical Olympiad*. Vedenie rakúskej výpravy totiž usporiadalo počas IMO v Slovinsku pracovné stretnutie vedúcich stredoeurópskych výprav a navrhlo usporiadať každý rok v septembri súťaž 6-členných tímov v podstate podľa kritérií IMO. Súťaže by sa však mohli zúčastniť len žiaci, ktorí ešte nikdy na IMO neboli. Bola by to nesporne dobrá príprava pre žiakov, prípadných budúcich olympionikov, a otvorila by sa tak cesta k účasti v kvalitnej medzinárodnej súťaži najmä mladším žiakom, ktorí sa do IMO-družstva neprebojovali (niekedy len veľmi tesne). Prvý ročník tejto súťaže by usporiadalo v roku 2007 Rakúsko, Česká republika sa zaviazala usporiadať druhý ročník v roku 2008. Mám prísľub terajšieho ministra školstva, že Slovensko sa bude tejto súťaže zúčastňovať a usporiada MEMO v roku 2010.

Je mojou milou povinnosťou poďakovať aj Ing. Václavovi Žákovi z firmy *ELKAN*, ktorý pre všetkých žiakov nášho IMO-družstva vybavil od firmy *Wolfram Research* veľmi kvalitný softvér *Mathematica*. Mám naviac prísľub, že v tejto tradícii bude firma *Wolfram Research* pokračovať aj v budúcnosti.

Ku skvalitneniu prípravy našich žiakov bezpochyby prispelo aj pozvanie našich českých partnerov na 5-dňové prípravné sústredenie, ktoré finančne zabezpečila *Společnost Otakara Borůvky*. Aj touto cestou našim českým priateľom ďakujem.

Určite stojí za zmienku, že IMO je na organizovanie mimoriadne náročná celosvetová akcia a Slovinsko je najmenšia krajina, ktorá ju kedy usporiadala. Treba dodať, že na vynikajúcej technickej aj spoločenskej úrovni. Hvala!

Vojtech Bálint

